

Maonyo Sambamba - Namba Nne

Misingi ya Imani na Hatari ya Kusahau: Mafunzo yatokanayo na Unabii na Historia

Jeff Pippenger
2023-08-08

Ni nani atakayemfundisha ujuzi? Na ni nani atakayemfahamisha mafundisho? Hao waliokatika maziwa, na waliotolewa matitini.

Kwa maana ni lazima amri iwe juu ya amri, amri juu ya amri; mstari juu ya mstari, mstari juu ya mstari; hapa kidogo, na pale kidogo:

Kwa kuwa kwa midomo yenye kigugumizi na kwa lugha nyingine atanena na watu hawa. Ambao aliwaambia, Haya ndiyo mapumziko ambayo kwa hayo mnaweza kumpumzisha aliyechoka; na hili ndilo burudisho; lakini hawakutaka kusikia.

Lakini neno la Bwana likawa kwao kanuni juu ya kanuni, kanuni juu ya kanuni; mstari juu ya mstari, mstari juu ya mstari; hapa kidogo, na pale kidogo; ili waende, waanguke nyuma, wavunjike, wanaswe, na wakamatwe. Isaya 28:9-13.

Aya hizi kutoka kwa Isaya zimezungumziwa mara kwa mara katika Meza za Habakuki. Hapa nahitaji kugusia tu hoja moja au mbili kutoka kwa aya hizi za awali, ili kuongeza kwenye mjadala wa sasa. Kifungu hiki kinaonyesha watu wanaoshindwa mtihani kwa kuwa “wanaenda, na kuanguka nyuma, na kuvunjika, na kunaswa, na kuchukuliwa.” Walikuwa watu walioshindwa mtihani kuhusu ni nani Mungu angejaribu “kufundisha” ili “kuelewa” “maarifa” au “mafundisho.” Ulikuwa mtihani uliotegemea uelewa wa ongezeko la maarifa, kwa hiyo ulikuwa mtihani uleule uliowatenganisha “wenye hekima” na “waovu” katika Danieli sura ya kumi na mbili, kwa kuwa manabii wote wanakubaliana na kuutambua mwisho wa dunia. Katika Danieli sura ya kumi na mbili “wenye hekima” wanaelewa, lakini “waovu” hawaelewi ongezeko la maarifa.

Watu waliotajwa katika kifungu cha Isaya walijaribiwa na “neni la Bwana” ambalo “hawakutaka kulisikia.” Na “neni la Bwana” maalum walilolikataa, na ambalo lingewawezesha “kuelewa” ongezeko la “maarifa,” lilikuwa kanuni ya kibiblia inayofanua jinsi ya kuoanisha kwa usahihi historia za kinabii. Wale wanaoanguka katika kifungu cha Isaya walikataa kanuni inayosema kwamba ili kuelewa historia ya kinabii ni lazima utafute ule mstari “hapa kidogo, na pale kidogo.” Neni la Bwana lililozalisha jaribio walilolikataa lilikuwa mbinu ya kuchagua mistari ya kinabii kutoka hapa na pale, kisha kuweka mstari mmoja wa historia ya kinabii uliochaguliwa sambamba na mistari mingine ya historia ya kinabii inayoshughulikia mada ileile. Mafanikio ya jitihada za kuweka mstari juu ya mstari kwa njia hii yanategemea matumizi ya kanuni halisi za ufafanuzi wa unabii. Kanuni hizo, ambazo pia huitwa “maagizo” na zinapaswa kukusanywa pamoja, zinapatikana hapa na pale ndani ya Biblia. Wanawali wa Isaya wanaoshindwa jaribio hufanya hivyo kwa sababu wanasahau jambo kuu ambalo hawakupaswa kulisahau, nayo ni kwamba historia hujirudia.

"Hatuna la kuogopa kuhusu siku zijazo, ila tu tukisahau jinsi Bwana alivyotuongoza, na mafundisho yake katika historia yetu iliyopita." Life Sketches, 196.

Mungu si chanzo cha mkanganyiko, na mojawapo ya uthibitisho wa ukweli huo ni kwamba kila nabii katika Biblia anatambua mstari uleule wa unabii. Si wote wanaoona matukio yanayofanana kabisa katika mstari huo, lakini daima ni mstari uleule wa matukio mwishoni mwa dunia. Ni matukio yanayoelekea kwenye kufungwa kwa mlango wa rehema, yakifuatiwa na mapigo saba ya mwisho yanayohitimishwa na Kuja Mara ya Pili kwa Kristo. Hadithi ya nabii mmoja huenda ikawa kuhusu watu wa Mungu waaminifu katika mstari huo wa historia, lakini ushuhuda wa nabii mwingine unaweza kuwa kuhusu watu wasio waaminifu kwa Mungu, au kuhusu Marekani, Vatikani, Umoja wa Mataifa, wafanyabiashara wa dunia au Uislamu, ila daima ni mstari uleule.

Ujumbe wa Eliya ulioko katika Malaki, pamoja na ujumbe unaowakilishwa katika Ufunuo sura ya kwanza, ya kumi na nne na ya kumi na nane, na ujumbe wa Danieli sura ya kumi na moja na ya kumi na mbili, ni ujumbe uleule. Yote ni mfululizo uleule wa historia, lakini kila moja hutoa mchango wake wa kipekee katika simulizi hilo.

Kile ambacho karibu wote hukielewa vibaya kuhusu ujumbe huo maalum ni ukweli kwamba hufunuliwa kwa watu wa Mungu tu muda mfupi kabla ya kufungwa kwa mlango wa rehema kwa wanadamu. Tukijua kwamba ujumbe maalum daima huonya kuhusu kufungwa kwa mlango wa rehema kunakokaribia, tutaangalia labda mfano ulio wazi zaidi wa kufungwa kwa mlango wa rehema katika Biblia.

Yeye aliye dhalimu, aendelee kuwa dhalimu; na yeye aliye mchafu, aendelee kuwa mchafu; na yeye aliye mwenye haki, aendelee kuwa mwenye haki; na yeye aliye mtakatifu, aendelee kuwa mtakatifu. Ufunuo 22:11.

Kabla mwisho wa muda wa rehema kutangazwe katika patakatifu pa mbinguni kwa maneno ya mstari wa kumi na moja, kutakuwa na ujumbe maalum wa kinabii wa onyo kutoka katika Kitabu cha Ufunuo, ambao umefunuliwa kwa watumishi wa Mungu.

Akaniambia, Usifunge maneno ya unabii wa kitabu hiki; kwa maana wakati umekaribia. Mwenye kudhulumu na azidi kudhulumu; mwenye uchafu na azidi kuwa mchafu; mwenye haki na azidi kufanya haki; mtakatifu na azidi kutakaswa. Ufunuo 22:10, 11.

Kutakuwepo na ujumbe maalum wa kinabii utakaotambuliwa na watu wa Mungu kabla tu ya mapigo saba ya mwisho. Wakati ambapo “wakati umekaribia,” “unabii wa kitabu hiki” (unabii wa Ufunuo) uliotiwa muhuri utafunguliwa. Unabii pekee katika kitabu cha Ufunuo uliotiwa muhuri ni unabii wa ngurumo saba.

Kisha nikamwona malaika mwingine hodari akishuka kutoka mbinguni, amefunikwa wingu; na upinde wa mvua ulikuwa juu ya kichwa chake, na uso wake ulikuwa kama jua, na miguu yake kama nguzo za moto. Naye alikuwa na kitabu kidogo kilichofunguliwa mkononi mwake; akaweka mguu wake wa kuume juu ya bahari, na mguu wake wa kushoto juu ya nchi, akapaza sauti kwa nguvu, kama simba angurumapo; na alipolia, ngurumo saba zikatoa sauti zao. Na ngurumo saba zilipotoa sauti zao, nalitaka kuandika; nami nikasikia sauti kutoka mbinguni

ikiniambia, Yatie muhuri mambo yale yaliyosemwa na hizo ngurumo saba, wala usiyaandike. Ufunuo 10:1-4.

Kabla tu ya muda wa rehema kwa wanadamu kufungwa, wakati "wakati umekaribia" kutakuwa na kufunuliwa kwa kweli maalum ya Biblia itakayobainisha "mambo ambayo hayatakawia kutukia." Malaika hodari wa Ufunuo kumi ni Yesu Kristo, aliyepaza sauti kama simba.

Malaika mwenye nguvu aliyemwelekeza Yohana hakuwa mwingine ila Yesu Kristo. Kuweka mguu wake wa kulia juu ya bahari, na wa kushoto juu ya nchi kavu, kunaonyesha nafasi anayochukua katika hatua za mwisho za mzozo mkubwa na Shetani. Msimamo huu unaashiria uweza na mamlaka yake ya juu kabisa juu ya dunia yote. Mzozo huo umeongezeka kuwa wenye nguvu na wenye azma zaidi kutoka kizazi hadi kizazi, nao utaendelea hivyo hadi hatua za mwisho, wakati mbinu za nguvu za giza zitakapofikia kilele chake. Shetani, akiwa ameungana na watu waovu, atadanganya ulimwengu wote na makanisa yasiyopokea upendo wa kweli. Lakini yule malaika mwenye nguvu anadai umakini. Analia kwa sauti kuu. Atadhihirisha uweza na mamlaka ya sauti yake kwa wale waliojiunga na Shetani kupinga ukweli. Maelezo ya Biblia ya Waadventista Wasabato, juzuu ya 7, 971.

Mwishoni, "makanisa" ambayo "Shetani" anadanganya yanadanganywa kwa sababu hawakupokea upendo wa "ukweli." Neno "ukweli" katika kifungu cha 2 Wathesalonike ambacho Dada White amelitaja hivi punde ni neno kuu la Kigiriki linalotokana na neno la Kiebrania linalotafsiriwa "ukweli," linaloundwa na herufi tatu za Kiebrania na linalowakilisha Alfa na Omega. Je, kuna ushahidi wowote wa kibiblia kwamba ukweli unaohusishwa na kanuni ya kutajwa kwa mara ya kwanza unaowakilisha sifa ya tabia ya Kristo ndio ukweli unaokataliwa na hivyo kusababisha udanganyifu wenye nguvu?

Basi tunaomba, ndugu zetu, kwa ajili ya kuja kwake Bwana wetu Yesu Kristo, na kwa ajili ya kukusanyika kwetu pamoja kwake, kwamba msitikisike hata haraka nia zenu, wala msitiwe hofu, wala kwa roho, wala kwa neno, wala kwa waraka, kana kwamba umetoka kwetu; kana kwamba siku ya Kristo imekwisha kuwapo. Mtu awaye yote asiwadanganye kwa njia yo yote; maana haita kuwapo, usipokuja kwanza ule ukengeufu; akafunuliwe yule mtu wa kuasi, mwana wa uharibifu; yule mpingamizi, ajitukuzaye juu ya kila kiitwacho Mungu au kuabudiwa; hata yeye mwenyewe anaketi katika hekalu la Mungu, akijionyesha nafsi yake kana kwamba yeye ndiye Mungu. Je! Hamkumbuki ya kwamba, nilipokuwa pamoja nanyi, naliwaambia haya? Na sasa mwajua kinachomzuia, ili afunuliwe wakati wake. Maana ile siri ya kuasi sasa yatenda kazi; ila yeye azuiaye sasa, azuie, hata atakapoondolewa. Ndipo atakapofunuliwa yule muasi, ambaye Bwana Yesu atamwangamiza kwa pumzi ya kinywa chake, na kumwangamiza kwa ufunuo wa kuwapo kwake; yule ambaye kuja kwake ni kwa mfano wa kutenda kwake Shetani, kwa uwezo wote na ishara na ajabu za uongo; na katika madanganyo yote ya udhalimu kwa hao wanaopotea; kwa sababu hawakupokea upendo wa kweli, wapate kuokolewa. Na kwa hiyo Mungu atawaletea nguvu ya upotevu, wapate kuamini uongo; ili wote wahukumiwe, ambao hawakuamini kweli, bali walipendezwa na udhalimu. 2 Wathesalonike 2:1-12.

Fungu hili kutoka Wathesalonike limejadiliwa mara nyingi katika Meza za Habakuki, hivyo tutatoa maoni mafupi tu wakati huu. Kile ambacho Dada White anakitaja kuwa “tendo la ajabu la Shetani” ndicho Paulo anachokiita “kazi ya Shetani kwa uwezo wote na ishara na maajabu ya uongo.” Kazi ya udanganyifu inayotambuliwa na Dada White na Paulo huanza wakati wa sheria ya Jumapili nchini Marekani.

"Kwa amri inayolazimisha utekelezwaji wa taasisi ya Upapa, kinyume na sheria ya Mungu, taifa letu litajitenga kikamilifu na uadilifu. Wakati Uprotestanti utakaponyosha mkono wake kuvuka pengo kushika mkono wa mamlaka ya Kirumi, na utakapovuka shimo kuu kushikana mikono na Uspiritizimu, wakati, chini ya ushawishi wa muungano huu wa mara tatu, nchi yetu itakapoikana kila kanuni ya Katiba yake kama serikali ya Kiprotestanti na ya kijamhuri, na itakapoweka utaratibu wa kueneza uongo na udanganyifu wa kipapa, ndipo tutajua kwamba wakati umefika wa utendaji wa ajabu wa Shetani na kwamba mwisho umekaribia." Ushuhuda, juzuu ya 5, 451.

Katika kifungu hiki cha Wathesalonike tunachokizingatia, Paulo anamtambulisha papa atakayekuwapo mwisho wa ulimwengu kwa istilahi nne tofauti. Papa ni "mtu wa dhambi," yeye ni "mwana wa uharibifu," yeye ni "siri ya uovu" na "yule mwovu." Paulo pia anataja sifa nyingine chache za papa zaidi ya hayo majina manne, kwa maana anatumfahamisha kwamba papa, (ambaye katika siku za Paulo bado alikuwa wa wakati ujao), "angefunuliwa kwa wakati wake."

Papa "angefunuliwa kwa wakati wake" na uthibitisho wa kibiblia ulio wazi zaidi, ingawa si kwa vyovyote vile kweli ya kibiblia pekee; ukweli wa kibiblia ulio wazi zaidi kwamba papa wa Kanisa la Roma ndiye mpinga Kristo wa unabii wa Biblia unathibitishwa na marejeo saba tofauti na ya moja kwa moja katika Biblia yanayotambua "wakati" ambao upapa ungetamalaki dunia, ule ule "wakati" ambao wanadamu huiita Enzi za Giza. Biblia inamfunua papa kama upapa kwa kubainisha mara kwa mara kipindi halisi cha "wakati," kuanzia 538 hadi 1798, ambacho upapa ungetawala ulimwengu. Paulo alisema angefunuliwa kwa wakati wake.

Paulo pia anabainisha kwamba ni Papa ndiye ‘anayepinga na kujikweza juu ya kila kitu kiiitwacho Mungu au kinachoabudiwa; hata aketi hekaluni mwa Mungu kana kwamba yeye ni Mungu, akijionyesha kwamba yeye ni Mungu.’ Miongoni mwa mambo mengine, hili linaonyesha kwamba Mpinga Kristo wa unabii wa Biblia ni ishara ya kidini. Yeye si Hitler, wala si Aleksanda Mkuu. Hili pia linabana zaidi utambulisho wa Papa, kwa kuwa yeye si tu mtawala dhalimu wa kidini; ni mtawala dhalimu wa kidini anayekiri kuwa yumo hekaluni mwa Mungu. Mpinga Kristo anadai kuketi ndani ya kanisa la Kikristo.

Kulingana na Paulo na Danieli, papa anapokuwa katika kanisa lake analodai kuwa la Kikristo, huonyesha tabia ya Shetani aliyetamani kuketi juu ya kiti cha enzi cha Mungu na kutukuzwa juu ya vyote. Ninasema Paulo na Danieli kwa sababu wachambuzi wengi wa Biblia wanatambua kwamba Paulo anapoonyesha kuwa mojawapo ya sifa za papa ni kwamba yeye ni mwenye kujipenda kupita kiasi kabisa, Paulo alikuwa akinukuu tu maelezo ya Danieli kuhusu papa katika Danieli sura ya kumi na moja, ambapo Danieli anaandika:

Na mfalme atatenda apendavyo; naye atajitukuza, na kujikweza juu ya kila mungu, naye atanena maneno ya ajabu juu ya Mungu wa miungu; naye atafanikiwa hata ghadhabu itakapotimia; maana yaliyoamriwa yatatendeka. Danieli 11:36.

Paulo anapozungumzia tabia ya kujikweza ya papa, anaiweka kwa maneno yake aya ya Danieli na kusema kwamba ndiye papa ambaye “anayepinga na kujikweza juu ya kila kitu kiitwacho Mungu, au kinachoabudiwa; hata akaketi katika hekalu la Mungu kana kwamba yeye ni Mungu, akijionyesha kwamba yeye ndiye Mungu.” Aya katika Danieli inayotambulisha tabia ya upapa pia inarejelea “wakati” uliokusudiwa “kufunua” kwamba upapa ulikuwa mpinga Kristo, ikibainisha kwamba upapa unge “fanikiwa” hadi “ghadhabu itimie.”

“Ghadhabu” ilikoma mwaka 1798, hivyo Danieli katika aya hiyo (ijapokuwa hii si mojawapo ya sehemu saba za moja kwa moja katika vitabu vya Danieli na Ufunuo ambako kipindi cha miaka 1260 kinatajwa), hata hivyo anatambua moja kwa moja mamlaka ya Kipapa na anaashiria kwamba ilipokea “jeraha la mauti,” kama Yohana anavyokiita, mwaka 1798. Hivyo, aya hiyo inatambulisha mwisho wa kipindi cha utawala wa Kipapa, ingawa haibainishi muda wa utawala huo.

Katika kifungu hicho, Paulo pia anabainisha mamlaka ambayo ingezuia upapa kuchukua udhibiti wa dunia mwaka 538, aliposema kwamba Wathesalonike aliokuwa akiwaandikia tayari walijua ukweli huu maalum. Akauliza swali, "Je, hamkumbuki kwamba, nilipokuwa bado pamoja nanyi, naliwaambia mambo haya?" Anawakumbusha kwamba tayari walijua "kile kinachozuia" (yaani kinachozuia) upapa hadi "utakapofunuliwa kwa wakati wake." Mamlaka iliyotangulia na kuzuia upapa usichukue udhibiti wa dunia ilikuwa ndiyo mamlaka iliyokuwa na udhibiti wa dunia Paulo alipokuwa akiandika barua hiyo. Ilikuwa Roma ya kipagani. Paulo aliandika kwamba Roma ya kipagani inge "ondolewa njiani" ili upapa uchukue udhibiti wa dunia.

Ilikuwa ni ufahamu huu uliompelekea William Miller kutambua kwamba nguvu iliyoashiriwa kama "cha kila siku" katika kitabu cha Danieli ilikuwa Roma ya kipagani. Uadventista unakiri kwamba muundo, na hivyo basi tafsiri zote za kinabii za William Miller, vilijengwa juu ya uelewa wake wa vitabu vya Danieli na Ufunuo na kwamba vitabu hivyo viwili vinashughulikia nguvu mbili za uharibifu za Roma ya kipagani na Roma ya kipapa. Katika kifungu katika barua kwa Wathesalonike, Miller, tayari akijua (kama kila Mprotestanti wa wakati wake alivyofahamu, kwamba papa ndiye mpinga Kristo); alipotambua kwamba Roma ya kipagani ilikuwa nguvu ya kihistoria iliyotangulia utawala wa kipapa, na kwamba Paulo alikuwa amesema kuwa Roma ya kipagani ilipaswa kuondolewa kabla ya upapa kukalia kiti cha enzi duniani, akaunganisha jambo hili na kitabu cha Danieli na "cha kila siku", ambamo hutajwa mara tatu kwamba hicho cha kila siku kilipaswa "kuondolewa" kabla ya upapa kuchukua udhibiti wa dunia. Ushuhuda wa Paulo ulimwezesha Miller kuona kwamba Roma ya kipagani ndicho "cha kila siku" cha Danieli, na baada ya hapo akaweza kutambua kwamba nguvu mbili za uharibifu za Danieli zilikuwa Roma ya kipagani na Roma ya kipapa. Ukweli huu unawakilisha msingi wa harakati ya Wamilleraiti. Uadventista kwa hakika unakataa kazi ya Miller leo, lakini bado unaelewa kwamba muhtasari huu wa jinsi Miller alivyoendeleza uelewa wa "cha kila siku" katika Danieli unathibitisha kwamba nguvu ambayo Paulo anasema "inazuia" kuibuka kwa mamlaka ya kipapa hadi iondolewe ilikuwa Roma ya kipagani, na kwamba huu ndiyo uchanganuzi sahihi wa mawazo ya Miller kuhusu

masuala haya.

Kwa kuwa ukweli wa "kile cha kila siku" katika kitabu cha Danieli ni ishara ya Roma ya kipagani iliyotangulia ufalme wa Roma ya kipapa, ambao Danieli aliwakilisha kama chukizo la uharibifu, Miller kisha aliweza kutambua nyakati za kinabii zilizohusishwa na falme za unabii wa Biblia, na akili yake ilipofunguliwa kwa maarifa haya akakusanya mfululizo wa kweli zinazowakilisha misingi ya Uadventista. Kweli hizo ziliwekwa kwenye mbao mbili za chati za waanzilishi za 1843 na 1850. Kweli hizo ndizo msingi wa Uadventista na zilijengwa juu ya utambuzi wa "wakati." Historia ya wakati ambapo misingi hiyo iliwekwa ni mjadala mkuu katika Mbao za Habakuki.

Kile ambacho hakijaonyeshwa katika Mabao ya Habakuki ni kwamba misingi iliyotegemea wakati ilizalisha muundo unaotoa mtazamo unaohitajika kwa kizazi cha mwisho kutambua kwamba kulikuwa na kweli zilizowakilishwa kama misingi. Kulikuwa na kweli ya kwanza ambayo ndiyo ilikuwa jiwe la kwanza kabisa lililowekwa katika msingi, lakini "cha kila siku" katika kitabu cha Danieli haikuwa kweli ya kwanza ya Miller. Kweli ambayo ingekuwa jiwe la kwanza katika msingi ambao Miller aliinuliwa kuujenga ilikuwa "nyakati saba" za Walawi ishirini na sita, lakini bila kweli ya "cha kila siku," Miller hangeutambua muundo wa unabii aliokuwa anahitaji kuutambua ili kuwasilisha ujumbe wa malaika wa kwanza. Muundo wake ulikuwa kuuweka unabii katika mtazamo wa nguvu mbili za kutia ukiwa. Miller alikuwa akizungumzia joka (Roma ya kipagani) na mnyama (Upapa). Malaika wa tatu anazungumzia joka (Umoja wa Mataifa), mnyama (Upapa), na nabii wa uongo (Marekani).

Ikiwa mtu atakubali yote, si baadhi, bali yote ya unabii wa wakati uliwekwa wazi na Wamileraiti kwenye chati mbili takatifu za waanzilishi, inambidi mtu huyo azichunguze kweli hizo binafsi. Unaweza kuzikubali ikiwa hujawahi kuzichunguza? Ikiwa wale wanaochunguza kweli za msingi watazifanya kweli hizo kuwa wajibu wao binafsi wa kuzipima, na baadaye wakakubali kweli hizo zote, basi wamejenga juu ya Mwamba, si juu ya mchanga.

Wale wanaosimama kama walinzi wa Mungu kwenye kuta za Sayuni wawe watu wanaoweza kuona hatari zilizo mbele ya watu, watu wanaoweza kutofautisha kati ya kweli na upotovu, haki na udhalimu.

Onyo limekuja: Hakuna chochote kitakachoruhusiwa kuingia ambacho kitavuruga msingi wa imani ambao juu yake tumekuwa tukijenga tangu ujumbe ulipokuja mwaka 1842, 1843, na 1844. Nilikuwa katika ujumbe huu, na tangu hapo nimeendelea kusimama mbele ya ulimwengu, mwaminifu kwa nuru ambayo Mungu ametupa. Hatuna kusudio la kuondoa miguu yetu kutoka kwenye jukwaa ambalo miguu yetu iliwekwa siku baada ya siku tulipomtafuta Bwana kwa maombi ya bidii, tukitafuta nuru. Je, unadhani kwamba ningeweza kuiacha nuru ambayo Mungu amenipa? Inapaswa kuwa kama Mwamba wa Milele. Nuru hiyo imekuwa ikiniongoza tangu ilipotolewa. Review and Herald, Aprili 14, 1903.

Ili wale watakaosikia waweze kuchambua unabii wa wakati wa historia ya Wamillerite, kunahitajika tendo la kutazama vipindi vya kihistoria vinavyowakilishwa na unabii wa wakati. Hii inawakilisha kazi ya kuonyesha matukio kwenye mstari wa wakati. Mwanafunzi wa unabii anapofikia kiwango cha utafiti ambamo anazingatia vipindi hivi vya kinabii, vilivyotambuliwa na

Wamillerite kutoka katika Biblia na baadaye vikathibitishwa na kumbukumbu za kihistoria, atakuwa katika nafasi ya kutambua kwamba historia iliyo mwanzoni mwa unabii wa wakati, kwa njia ya mfano, huwa kielelezo cha historia iliyo mwishoni mwa unabii huo huo. Kwa mtazamo huo, mwanafunzi anapaswa kujifunza kwamba historia hurudiwa. Kwa ufahamu huo, pia anapaswa kuona kwamba Yesu huonyesha mwisho kwa kutumia mwanzo.

Na kutoka kwenye mstari wa unabii unaonyesha mwisho wa dunia kama "ujenzi wa hekalu," mwanafunzi anapaswa kujua kwamba kuna jiwe la kilele la mwisho linalowekwa juu ya hekalu ambalo limejengwa juu ya msingi. Anapaswa kutambua kwamba msingi wa hekalu ambao Miller alitumiwa kuuweka wazi (unaomwakilisha Yesu Kristo, kwa kuwa hakuna msingi mwingine unaoweza kuweka isipokuwa Yesu Kristo), ulikuwa msingi uliojengwa juu ya wakati wa kinabii. Kwa kuwa Yesu anafananisha mwisho na mwanzo, mwanafunzi pia anapaswa kuona kwamba jiwe la kilele, jiwe la mwisho kwenye hekalu—lazima liwe sambamba na msingi. Msingi wa hekalu kwa Miller ulikuwa wakati wa kinabii, lakini hata hivyo msingi huo ulikuwa Yesu Kristo.

Kwa kadiri ya neema ya Mungu niliyopewa, kama mwashi mwenye hekima, nimeweka msingi, na mwingine anajenga juu yake. Lakini kila mtu na aangalie jinsi anavyojenga juu yake. Kwa maana hakuna mtu awezaye kuweka msingi mwingine kuliko ule uliowekwa, ambao ni Yesu Kristo. 1 Wakorintho 3:10, 11.

Paulo anabainisha kazi yake kuwa ni kulijenga hekalu ambalo aliweka msingi wake, yaani mwanzo wake. Alikuwa mtume kwa Mataifa na alitumika kuuweka msingi wa kanisa la Kikristo. Katika kifungu hicho hicho Paulo pia anabainisha kwamba miili yetu ni hekalu la Roho Mtakatifu. Kuna pia hekalu la Solomoni na patakatifu la jangwani; vyote vina msingi unaowakilisha Yesu Kristo. Msingi ambao Miller alitumika kuuweka ulikuwa wa hekalu la Uadventista, na msingi wa hekalu hilo kwa hakika ni Yesu Kristo, ila hasa ni hekalu linalosimamishwa kwa nyenzo za kiroho na za kinabii.

Hivyo, jiwe la kilele lazima pia liwe Yesu Kristo, lakini jiwe la kilele lazima pia lijumuishe kanuni kuu ya kinabii, kwa kuwa Miller alipewa mkusanyo wa kanuni uliokuwa na kanuni kuu ya Wamileraiti, ambayo ilikuwa kanuni ya "mwaka kwa siku". Bila kanuni hiyo, hakuna utambuzi wa unabii wa wakati na hivyo hakuna msingi. Lazima kuwe na kifananacho mwishoni kinachomwakilisha Yesu Kristo (Msingi), ambacho ni kanuni kuu ndani ya mkusanyo wa kanuni inayoanzisha Ufunuo wa Yesu Kristo. Kanuni hiyo bila shaka ni kanuni ya "kutajwa kwanza", inayowakilisha sifa ya tabia ya Kristo inayotambua mwisho tangu mwanzo.

Katika 2 Wathesalonike, wale ambao hawakupokea upendo wa kweli ili waokolewe, walikataa kweli kama inavyowakilishwa na neno la Kigiriki linalotokana na neno la Kiebrania lililoundwa na herufi tatu, ambalo hutafsiriwa kuwa "kweli" katika Agano la Kale. Kundi linalopokea udanganyifu mkuu, kwa sababu waliamini uongo, lilikataa kurudi kwenye njia za kale, misingi ya Uadventista kama inavyoonyeshwa kwenye chati mbili takatifu. Hivyo, kifungu ambacho tumekuwa tukikizingatia kwa muda sasa kinasema:

Malaika mwenye nguvu aliyemwelekeza Yohana hakuwa mwingine ila Yesu Kristo. Kuweka mguu wake wa kulia juu ya bahari, na wa kushoto juu ya nchi kavu, kunaonyesha nafasi

anayochukua katika hatua za mwisho za mzozo mkubwa na Shetani. Msimamo huu unaashiria uweza na mamlaka yake ya juu kabisa juu ya dunia yote. Mzozo huo umeongezeka kuwa wenye nguvu na wenye azma zaidi kutoka kizazi hadi kizazi, nao utaendelea hivyo hadi hatua za mwisho, wakati mbinu za nguvu za giza zitakapofikia kilele chake. Shetani, akiwa ameungana na watu waovu, atadanganya ulimwengu wote na makanisa yasiyopokea upendo wa kweli. Lakini yule malaika mwenye nguvu anadai umakini. Analia kwa sauti kuu. Atadhihirisha uweza na mamlaka ya sauti yake kwa wale waliojiunga na Shetani kupinga ukweli. Maelezo ya Biblia ya Waadventista Wasabato, juzuu ya 7, 971.

Katika kifungu kilichotangulia hiki, "makanisa ambayo hayakupokea upendo wa kweli" ni wanawali waovu na wapumbavu wanaotajwa katika Danieli na Mathayo, ambao Amosi 8:12 inawatambua kuwa wataanza kutafuta ujumbe wa onyo la mwisho wa Mungu wakati ambapo itakuwa imechelewa sana. Ni kuchelewa, kwa sababu waliamini uongo kuhusu misingi ya Uadventista. Uadventista ulianza kuupokea uongo huo mwaka 1863, na tangu wakati huo mambo yakawa mteremko tu.

Kile ninachokaribia kuandika, nadhani, ni cha maoni binafsi kabisa; lakini ni nuru gani mpya ya kinabii iliyoletwa katika Uadventista tangu mwaka 1863? Ellen White anasema kuhusu ujumbe wa 1888 wa Jones na Waggoner kwamba ulikuwa ujumbe aliokuwa amekuwa akiuwasilisha kwa miaka mingi. Huenda ujumbe wao ulionekana kuwa mpya na wa kushtua kwa Uadventista mnamo 1888, lakini ule ugeni na mshtuko havikusababishwa na ujumbe mpya, bali na upofu uliokuwa ukitanda juu ya watu wa Mungu tangu mwaka 1863.

Ellen White alitambua Uadventista kuwa katika hali ya Laodikia kabla ya 1863, hivyo upofu wa Laodikia tayari ulikuwa ukipenya ndani ya Uadventista kabla ya 1863; lakini mnamo 1863 kanisa liliweka kando rasmi ukweli kuhusu "mara saba" katika Walawi sura ya ishirini na sita. Hiyo "mara saba" ilikuwa "unabii wa wakati" wa kwanza kabisa aliougundua Miller. Hakujakuwa na mwanga wa kinabii uliodhihirika katika Uadventista tangu 1863! Nini kilibadilika?

Jiwe la kwanza kabisa la msingi wa hekalu, msingi uliokuwa umejengwa juu ya wakati wa kinabii na uliomwakilisha Yesu Kristo, liliwekwa pembeni na Uadventista mwaka 1863. Jiwe la kwanza lililowekwa na Miller katika msingi wa hekalu, msingi uliotegemea wakati kama ulivyowasilishwa katika Danieli na Kristo, ambaye alijitambulisha kama Palmoni, "mhesabu wa ajabu", lilikataliwa na kuwekwa pembeni. Jiwe la kwanza kabisa ambalo Miller aliligundua...

Aliponukuu unabii wa jiwe lililokataliwa, Kristo alirejea kwenye tukio halisi katika historia ya Israeli. Tukio hilo lilihusishwa na ujenzi wa hekalu la kwanza. Ijapokuwa lilikuwa na matumizi maalum wakati wa ujio wa kwanza wa Kristo, na lilipaswa kuwagusa Wayahudi kwa nguvu ya pekee, pia lina somo kwa ajili yetu. Wakati hekalu la Sulemani lilipojengwa, mawe makubwa mno ya kuta na ya msingi yaliandaliwa kikamilifu machimboni; baada ya kupelekwa mahali pa ujenzi, hakikupaswa kutumika chombo chochote juu yao; mafundi walipaswa tu kuyaweka mahali pake. Kwa matumizi ya msingi, jiwe moja la ukubwa usio wa kawaida na umbo la pekee lilikuwa limeletwa; lakini mafundi hawakuweza kulipatia mahali, wakalilikataa. Lilikuwa kero kwao, likiwa limekaa bila kutumiwa katika njia yao. Kwa muda mrefu lilibaki kuwa jiwe lililokataliwa. Lakini wajenzi walipofikia kuweka jiwe la pembe, walitafuta kwa

muda mrefu kupata jiwe lenye ukubwa na nguvu za kutosha, na lenye umbo linalofaa, ili kuchukua mahali pale maalum, na kubeba uzito mkubwa ambao ungekaa juu yake. Iwapo wangepanya chaguo lisilo la hekima kwa mahali hapa muhimu, usalama wa jengo zima ungehatarishwa. Ilipasa wapate jiwe lenye uwezo wa kustahimili athari za jua, baridi kali, na dhoruba. Mawe kadhaa yalikuwa yamechaguliwa nyakati tofauti, lakini chini ya shinikizo la mizigo mikubwa yalivunjika vipande vipande. Mengine hayakuweza kustahimili jaribio la mabadiliko ya ghafla ya hali ya hewa. Lakini hatimaye wakalitilia maanani jiwe lile lililokataliwa kwa muda mrefu. Lilikuwa limeachwa wazi hewani, kwa jua na dhoruba, bila kuonyesha ufa hata ule mdogo zaidi. Wajenzi wakalikagua jiwe hili. Lilikuwa limehimili kila jaribio isipokuwa moja. Kama lingeweza kustahimili jaribio la shinikizo kali, waliamua kulikubali kuwa jiwe la pembe. Jaribio likafanywa. Jiwe likakubaliwa, likaletwa mahali palipopangiwa, na likaonekana kuwa linalingana kikamilifu. Katika maono ya kinabii, Isaya alionyeshwa kwamba jiwe hili lilikuwa ishara ya Kristo. Anasema:

‘Mtakaseni Bwana wa majeshi yeye mwenyewe; ndiye mtakayemwogopa, ndiye mtakayemhofu. Naye atakuwa mahali patakatifu; bali atakuwa jiwe la kujikwaa na mwamba wa kuanguka kwa nyumba zote mbili za Israeli, mtego na tanzi kwa wenyeji wa Yerusalemu. Na wengi miongoni mwao watajikwaa, na kuanguka, na kuvunjika, na kunaswa, na kukamatwa.’ Akipelekwa katika maono ya kinabii hadi ujio wa kwanza, nabii anaonyeshwa kwamba Kristo atabeba majaribu na mitihani yaliyoonyeshwa kwa mfano katika jinsi jiwe kuu la pembe katika hekalu la Sulemani lilivyotendewa. ‘Kwa hiyo Bwana MUNGU asema hivi, Tazama, naweka katika Sayuni jiwe la msingi, jiwe lililojaribiwa, jiwe kuu la pembe lenye thamani, msingi wa hakika; yeye aaminiye hatatahayari.’ Isaya 8:13-15; 28:16.

Kwa hekima isiyo na mipaka, Mungu alichagua jiwe la msingi, akaliweka Yeye Mwenyewe. Akaliita 'msingi ulio imara.' Ulimwengu wote unaweza kuliwekea mizigo yao na huzuni zao; linaweza kuhimili yote. Kwa usalama kamili wanaweza kujenga juu yake. Kristo ni 'jiwe lililojaribiwa.' Yeye hawakatishi tamaa wale wanaomtumainia. Amehimili kila jaribu. Amehimili shinikizo la hatia ya Adamu, na hatia ya vizazi vyake, na ametoka akiwa zaidi ya mshindi dhidi ya nguvu za uovu. Amebeba mizigo iliyotupwa juu Yake na kila mtenda dhambi atubuaye. Ndani ya Kristo, moyo wenye hatia umepata nafuu. Yeye ndiye msingi ulio imara. Wote wanaomfanya Yeye kuwa tegemeo lao hupumzika katika usalama kamili.

Katika unabii wa Isaya, Kristo ametangazwa kuwa msingi imara na pia jiwe la kujikwaa. Mtume Petro, akiandika kwa uvuvio wa Roho Mtakatifu, anaonyesha wazi ni kwa nani Kristo ni jiwe la msingi, na ni kwa nani ni mwamba wa kukwaza:

'Tkiwa kweli mmeonja ya kwamba Bwana ni mwenye fadhili. Mkimjia Yeye, kama jiwe lililo hai, lililokataliwa na wanadamu kweli, lakini limeteuliwa na Mungu, tena la thamani, nanyi wenyewe, kama mawe yaliyo hai, mnajengwa muwe nyumba ya rohoni, ukuhani mtakatifu, ili mtoe dhabihu za rohoni, zinazokubalika kwa Mungu kwa njia ya Yesu Kristo. Kwa hiyo pia iko katika Maandiko, Tazama, naweka katika Sayuni jiwe kuu la pembe, teule, lenye thamani; na kila amwaminiye hataaibika. Basi kwenu ninyi mnaoamini, Yeye ni wa thamani; bali kwa wale wasiotii, lile jiwe walilolikataa waashi, hilo limekuwa kichwa cha pembe, na jiwe la kujikwaa, na mwamba wa kwaza, hata kwao ambao hujikwaa kwa hilo neno, kwa kuwa

hawatii.' 1 Petro 2:3-8.

Kwa wale wanaoamini, Kristo ni msingi thabiti. Hawa ni wale wanaoanguka juu ya Mwamba na kuvunjika. Kujitiisha kwa Kristo na imani kwake kunawakilishwa hapa. Kuanguka juu ya Mwamba na kuvunjika ni kuacha haki yetu wenyewe na kumwendea Kristo kwa unyenyekevu wa mtoto, tukitubu maasi yetu na kuamini katika upendo wake wa kusamehe. Na vivyo hivyo, ni kwa imani na utiifu kwamba tunajenga juu ya Kristo kama msingi wetu.

Juu ya jiwe hili lililo hai, Wayahudi na watu wa Mataifa vilevile wanaweza kujenga. Huu ndio msingi wa pekee tunaoweza kujenga kwa usalama juu yake. Ni mpana kiasi cha kuwatosha wote, na wenye nguvu za kutosha kubeba uzito na mzigo wa dunia nzima. Na kwa kuungana na Kristo, jiwe lililo hai, wote wanaojenga juu ya msingi huu wanakuwa mawe hai. Watu wengi, kwa juhudi zao wenyewe, hujichonga, hujipiga msasa, na hujipamba; lakini hawawezi kuwa mawe hai, kwa sababu hawajaungana na Kristo. Bila muungano huu, hakuna mtu anayeweza kuokolewa. Bila uzima wa Kristo ndani yetu, hatuwezi kustahimili dhoruba za majaribu. Usalama wetu wa milele unategemea kujenga kwetu juu ya msingi ulio thabiti. Wengi leo wanajenga juu ya misingi ambayo haijajaribiwa. Mvua inaponyesha, na tufani inapowaka, na mafuriko yanapokuja, nyumba yao itaanguka, kwa kuwa haijajengwa juu ya Mwamba wa milele, jiwe kuu la pembeni Yesu Kristo.

"Kwa wale wanaojikwaa juu ya neno, wakiwa wasiotii,' Kristo ni mwamba wa kwazo. Lakini 'jiwe walilolikataa waashi, hilo limekuwa jiwe kuu la pembe.' Kama lile jiwe lililokataliwa, Kristo katika utume wake wa duniani alikuwa amevumilia kupuuzwa na manyanyaso. Alikuwa 'alidharauliwa na kukataliwa na watu; mtu wa huzuni, aliyezoea majonzi: ... Alidharauliwa, wala hatukumhesabu kuwa kitu.' Isaiah 53:3. Lakini wakati ulikuwa umekaribia ambapo angetukuzwa. Kwa kufufuka kutoka kwa wafu, angetangazwa kuwa 'Mwana wa Mungu kwa nguvu.' Romans 1:4. Katika kuja kwake kwa pili angefunuliwa kuwa Bwana wa mbingu na nchi. Wale waliokuwa sasa karibu kumsulubisha wangetambua ukuu wake. Mbele ya ulimwengu jiwe lililokataliwa lingekuwa jiwe kuu la pembe."

Na juu ya 'yeyote itakayemwangukia, itamsaga kuwa unga.' Watu waliomkataa Kristo walikuwa karibu kuona mji wao na taifa lao vikiangamizwa. Utukufu wao ungevunjika, na kutawanywa kama vumbi mbele ya upepo. Na ni nini kilichowaangamiza Wayahudi? Ilikuwa ni mwamba ambao, kama wangelijenga juu yake, ungekuwa usalama wao. Ilikuwa ni wema wa Mungu uliodharauliwa, haki iliyokataliwa, rehema iliyopuuzwa. Watu walijiweka kinyume na Mungu, na yote ambayo yangekuwa wokovu wao yaligeuzwa kuwa maangamizi yao. Yote ambayo Mungu aliyaamuru yawe kwa ajili ya uzima, waliyakuta kuwa ni kwa ajili ya mauti. Katika kitendo cha Wayahudi cha kumsulubisha Kristo kulikuwamo maangamizi ya Yerusalemu. Damu iliyomwagika Kalvari ilikuwa uzito uliowazamisha katika uharibifu wa dunia hii na ya ijayo. Ndivyo itakavyokuwa katika siku ile kuu ya mwisho, wakati hukumu itakapowangukia wanaokataa neema ya Mungu. Kristo, jiwe la kuwakwaza, ndipo atakapowatokea kama mlima wa kulipiza kisasi. Utukufu wa uso Wake, ambao kwa wenye haki ni uzima, utakuwa kwa waovu moto unaoteketeza. Kwa sababu ya upendo uliokataliwa, neema iliyodharauliwa, mwenye dhambi ataangamizwa.

"Kwa mifano mingi na maonyo yaliyotolewa mara kwa mara, Yesu alionyesha matokeo ambayo Wayahudi wangepata kwa kumkataa Mwana wa Mungu. Kwa maneno haya alikuwa akiwahutubia wote katika kila enzi wanaokataa kumpokea kama Mkombozi wao. Kila onyo linawahusu. Haya yote—hekalu lililotiwa unajisi, mwana asi, wakulima wabaya, na wajenzi wenye dharau—yana mfanano katika uzoefu wa kila mtenda dhambi. Isipokuwa atubu, yale maangamizi yaliyoashiriwa na mambo hayo yatakuwa yake." Desire of Ages, 597-600.

Tutaendelea na hili katika makala ijayo.